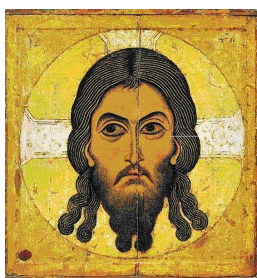

Forbíny performerera Františka, všech svatých a Pavla z Tarsu

Svatý František dle Cimabua

Svatý František z Assisi - prostřáček a chudáček, tak ho tituluje církev svatá. Chudáček a prostřáček, dobrá duše, miluje vše mimo včely a mravence, neboť ti „snášeji“. František chtěl být nejen chudým materiálními statky, chtěl být chudým i duchem. Podařilo se mu to?

Kyjevská ikona Pantokrata nenamalovaná lidskou rukou

Svatí. Svatí? Svatí!

Být prohlášen za svatého znamená být zbaven svéprávnosti. O mnoha svatých víme, kdy a kde se narodili, víme, kdy a kde zemřeli, můžeme si přečíst jejich literární pozůstalost, ale také s naprostou jistotou víme, že nikdy nežili.

Kubistportrét svatého Pavla z Tarsu

Svatý Pavel z Tarsu - zakladatel křesťanství. Velkopodnikatel a kapitalista Saul, básník a internacionalista Paulos. Je to jeden a týž člověk či dva různí? Nebo dokonce tři, čtyři, pět Pavlů?

O b s a h

Filmový scénář

František od 17 do 24 let strana 2 až 5

František mnichem 6-18

Pozadí doby v níž František žil a prováděl své happeniny

11. a 12. století 19-26

Hlubokomyslné úvahy šamanů 27-35

František z Assisi

dle Celana 36-45

dle Bonaventury 46-49

dle Fioretti 49-52

Svatí. Svátí? Svátí!

Křesťanští svatí 53-61

Svaté ženy 61-65

Pavel z Tarsu

dle Skutků apoštolských 66-71

dle Skutků úplně jiný 71-77

Karel Hoff

(Františkovi z Assisi)

Jak se divíme, jak mohli
tancovat, milovat, klepat lžičkou
vajíčka, sbírat brambory a dokonce
se smát... Jak mohli být
takoví bezstarostní(?) když my
víme, co přišlo:
pahýly useknutých údů se swingem výbuchů,
orgasmy mučení, klepot olověného
krupobití, sběr neživých, úsměv nemrtvých
Jak byli nevšímaví, nevědomí
věčné kletby, kdy On mávl rukou
a šel a běžel a vzdaloval se
spánky probodnuté prsty vševědoucími
do kříže našich běd.
Tancujme, milujme, klepejme lžičkou
vajíčka, sbírejme brambory
a dokonce se smějme
a kázejme ptáčkům
a milostivě je propusťme
jsou to naše duše surově kurvené
mdlem vlastní stupidity
On nepřijde
Pírka nepřiletí
Tancujme...

*Svatý František byl ve své době něco jako Michael Jackson dnes -
byla to prostě pop hvězda zářící dvacet let.
Luther: „František byl nevychovaný vandrák a nevzdělanec.
Žil z toho, co jiní získali prací, a to je pokrytectví.“
Byla to banda homosexuálů štítících se práce.*

Náčrt filmového scénáře

I. část František od 17 do 24 let

Úvodní scéna - rodiče: Sedmnáctiletý František, maminčin mazlíček, dostane od matinky k narozeninám nejmódnější a úplně nejdražší oblečení. Maminka mu dárek předává. Mluví spolu francouzsky - vybraně a vznešeně. Otec a brácha mu blahopřejí italsky; ve srovnání s mamčou a Františkem vypadají uboze, primitivně, hrubě, vesnický. Jejich dům a jednotlivé místnosti se nádherou a bohatstvím vyrovnají šlechtickému zámku. V přízemí je ještě luxusní obchod a směnárna, taková menší banka.

Večer se chystá oslava jeho narozenin. Jsou pozváni všichni šlechtičtí synkové a dcerušky a všechna mládež z významných rodin, taková stovka mládeže se sejde. František má pronajato celé patro nejdražšího hotelu v Assisi.

František se obléká, je hladce oholen - vlastně je ještě bezvousý, ještě mu vousy nerostou. Natírá se všelijakými vodičkami a voňavkami. Matinka ho obdivně pozoruje a radí v nějakých drobnostech a pomáhá při oblékání.

Do domu přichází nějaký šlechtic a domlouvá si s Františkovým otcem finanční půjčku. Ze sousedního pokoje slyšíme úryvky jejich rozhovoru, hlavně hlas otce: „Ano, můžu tolik půjčit. Na jak dlouho? Na dva nebo na tři roky? Ano, ale potřebuji nějakou zástavu, nějakou záruku, třeba by to mohl být ten les a louky či dům na náměstí. Úrok jenom třicet procent, to není moc, v dnešní době jsou úroky daleko vyšší. Tak jsme domluveni, zítra dopoledne v deset na radnici sepíšeme notářskou smlouvu. Předání a převzetí hotovosti budou přítomni mimo notáře i dva radní, jako svědkové. Platí?“ Podávají si ruce na stvrzení. Šlechtic odchází.

Otec vejde do místnosti, kde matinka pomáhá strojit Františka a promlouvá k manželce: „Udělal jsem dobrý obchod, les, louky i dům je náš. Ta dnešní šlechta je absolutně neschopná, a tento frajírek obzvláště! Nakoupí nějakou zastaralou výzbroj a vystroj pro dvacet třicet lancknechtů, nějaké jezdecké koně a zvýší o metr hrazení hradu - a je bez peněz. Jeho protivník má k dispozici stovku žoldněřů, kdepak, ten náš panáček nemá sebemenší šanci něco vyhrát, ba naopak, přijde o všechno.“

Manželka odpovídá: „A tos mu musel dávat tak vysoký úrok? Vždyť je to přece náš spoluobčan.“

Otec: „A copak já jsem nějaký milosrdný bratr? Kdybych mu ty peníze nepůjčil a raději za ně nakoupil v Byzanci čínské hedvábní, měl bych daleko větší zisk. Však náš příbuzný v Konstantinopoli mi nabízí nejen hedvábní, ale i spoustu slonoviny, ozdob ze zlata, voňavek, koření... a požaduje za to pouze surové kusy stříbra, prý ho tam mají zoufalý nedostatek. Zítra musím zajít do přístavu a přebrat zboží, domluvit stříbro...“

Na Františkovi je zřetelně vidět, že ho rozhovor otce absolutně nezajímá, je plně soustředěný na své oblékání.

František u krejčího: Konečně je strojení hotovo. František nenápadně strká do kapsy nůžky a odchází na mejdan. Začíná se stmívat. Uličky v Assisi jsou neosvětlené a začínají být tmavé. František bez zájmu míjí exkluzivní krejčovskou dílnu a přichází k ubohé chaloupce. V šeru ulice vytahuje nůžky a vystřihává ze svého přepychového oblečení kusy látky a odhazuje je na hromadu odpadků a nohou nahrnuje odpadky na ony kusy brokátu, hedvábní a vzácných látek. Vejde dovnitř chatrče. Vidíme, že je to krejčovská dílna. Stařeček krejčí se omlouvá, že tak drahé oblečení on není schopen opravit. František vysvětluje co chce a potřebuje. V kupě starých hader vybírá látky co nejhrubější a nejobyčejnější a ukazuje, kam který kousek přišít. Stařeček se stařenkou se díví rozmaru mládenečka, ale šijí a šijí a šijí. František bohatě zaplatí. Staří se klanějí a děkují. Tolik peněz v životě nevydělali.

Dnešní filmové hvězdy, tedy miliardáři, dělají totéž co František, chodí jakoby v nejobyčejnějších odřevých v jakoby roztrhaných a záplatovaných džínách, nosí vytahané svetry jako bezdomovci. Přitom jim to dokonale pasuje, vždyť jim to navrhli a ušili módní návrháři světové proslulosti a nechali si za to pořádně zaplatit. Čím se liší od Františka?

Oslava narozenin: František s rozzářeným obličejem odchází na mejdan. Před hotelem planou pochodně, vnitřek budovy osvětlují svíčky, lucerny, barevné lampiony. Vchází dovnitř. Obrovský úžas. Vedou se tiché rozhovory ala: „Je to blázen, takto ničit skvosty, doufám, že to tam má jenom našité, aby šokoval a provokoval.“ Šlechtický synek: „Tak drahé látky jsem viděl akorát u císaře na německém dvoře, já osobně bych si je nemohl nikdy dovolit koupit.“

František uvidí patnáctiletou dívku a jde směrem k ní. Znají se navzájem již od dětství. Nemohla to být Klára,

ta je o 11 let mladší, ale třeba její sestra.

Začíná večírek, začíná oslava narozenin. Stoly se prohýbají pod vybraným jídlem a vínem. Všude plno sklenic a lahví kvalitního vína, ale v malém „baru“ se podává nedávno objevená voda života „aqwa vitae“, tedy destilát, kořalka. „Pojďme to zkusit pít, to naši otcové ještě neznali.“

Je to něco podobného dnešní diskotéce. Hudebníci řadí, zní šlágry celé tehdejší Evropy, přednášejí se docela necudné verše. Balet je vysloveně erotický, některá vystoupení jsou zase vysloveně homosexuální. Nač bych se já namáhal vymýšlet, co všechno se na mejdanu předvádělo, když úplně perfektně to popsala odbornice na tanec a balet Nina Vangeli v Literárkách č.33/01. Cituji Ninu Vangeli: Sólistka v krátkém choreografickém opusu nazvaném Krátký tanec vypije kontemplativně sklenici vody, a pak se stejnou vážností se rozkročí nad plechovým kýblem a uslyšíme, jak zvuk tenkého proudu moči naráží na plech, jde o provokaci před dvaceti lety (1980). Pokračuje dále: Isadora Duncanová na začátku století tančila v průhledném chitónu. Nižinskij pohoršoval svou vizí Faunova odpoledne, kdy Faun honil nymfy a svůj útok zakončil na tehdejší dobu nezastřeně šokujícím souloživým pohybem. Faun je sám se svým vzrušením na prázdné scéně, jejíž temný vesmír pronikají vertikální paprsky hřšíně fialové. Zjevují se náhle, ojedinele či v řadě, jako vzkazy z nekonečna. Na hlavě má rohy. Tělo na sebe vzalo podoby obého pohlaví, obě podoby lidství, štíhlé tělo se vzrušeně chvěje jako kůň mezi boky a slabiny. Když kompozice vrcholí, utrhne ruka tanečnice jeden roh a umístí si ho do rozkroku Faun tančí v erekcí fatální tanec pod tíží vesmíru.

Britská skupina divadla DV8 předvedla citové paradoxy homosexuálních vztahů, byla to opět provokace skrze tělo. Pak totéž divadlo předvedlo milostný akt staré ženy a mladého muže.

Pina Bauschová naopak slídila v těsném mikrosvětě mezilidských vztahů, líčila směšnost a bídu jejich tělesnosti, svázanou konvencemi civilizace, trapnost tělesnosti, hanbu tělesnosti.

Nina Vangeli se pokusila i o filosofické zdůvodnění čurání do kýblu na jevišti a to takto: Je potřeba se ve strmé zkratce vyjádřit k lidské existenci. To za prvé k naší tanečnici čurající do kýble. Fascinace základními lidskými pohyby, jakým je pít - pohyb přijímání tekutiny - a pohyb ulehčování těla od přebytečné tekutiny. Je to zaujetí cestami přijímání a ubývání vláhy, procházení vláhy tělem. Omámení něčím jakoby samozřejmým animální stránkou těla, fungováním těla v jeho čistotě a „zvřecí“ nevinosti. Fascinace zázrakem těla jako součástí přírody a jejího koloběhu. Tanečnice se zastaví přesně na prostředku jeviště a pomalým pohybem obřadně vypije vodu ze sklenice. Pak se precizním pohybem stejně obřadně a čelem k publiku rozkročí nad kýblem. Stojí nad ním bez neklidu a bez emocí, soustředěná a vážná a jaksi neochvějná v příkladné pozici. Ta póza je přesná a symetrická, není v ní nic naturalistického, dvojsmyslného, nic vyzývajícího k smíchu či rozpakům, je to čistá figura. A pak slyšíme zvuk stružky, který není dvěma tanečnicí komentován nižádným zbytečným pohybem nebo mimikou. Je to akt téměř sakrální, svěcení vláhy těla. A pak, beze spěchu, tak jak s kýblem přišla, s ním zase odejde. (Marie Chouinardová získala v roce 2000 cenu Besie, její tělesný projev není pouze animálně spontánní, ale má zároveň duchovní aspirace.)

Po přečtení článku jsem chtěl paní Nině poslat námět na další balet-tanec. To by tanečnice snědla před publikem několik hamburgerů, otočila se k publiku zády a atd. Neposlal jsem jí ten návrh, jaksi jsem tehdy neměl nazbyt času. Tož já nevím, ale tohle že má být umění? Snad pohled pro sexuálně narušené, pro nějaké voayeury, prosím, ale pro normálně sexuálně zdravého člověka to nutně musí připadat jako exhibicionismus.

Takže na mejdanu pořádaném Františkem se děje totéž: čurání na jevišti, nápodoba soulože mladíka a stařeny nebo starce a mladice. No a po půlnoci začnou orgie. K ránu František drží dívčinu za ruku a hledají volný pokojíček, všude, kam nahlédnou, vidí souložící dvojice, a tak si myslí: „Když oni, tak i my.“ Ale holt jim to nevyjde. Scéna končí spícím Františkem vedle spící dívky. K sexu ale mezi nimi nedošlo. Zde se ještě nedá rozhodnout, zda je to vlivem vína a opilosti obou, nebo jejich homosexuálním zaměřením. I když jsou zde náznaky, že František při oné „umělecké“ produkci raději s obdivem pozoruje mládence a dívka zase svoji pozornost zaměřuje na ženy. Ráno se hosté rozcházejí, jsou velmi hluční a ruší hlasitým zpěvem celé město.

Další dny se v městečku vypráví: „Orgie jak ve starém Římu. Je mladej, ať se vyřádí, musí se vyřádit, je to přece přirozené. Tolik peněz ho to stálo; kdyby to daroval městu, mohli bychom konečně vydláždít náměstí a nebo vybudovat kanalizaci.“ Šlechtický synek říká: „Kdyby mi dal ty peníze, co ho stál mejdan, najal bych si padesát zoldněřů a obsadil bych sousední hrad.“

Celá scéna končí tím, že otec cosi mrmlal, že je to moc peněz, ale matka to klidně zatáhla. Úplným závěrem vidíme matičku rozmlouvající s hoteliéristou o placení.

Polibek koňské tlamě: Františka s jeho kamarády kumpány můžeme častokrát vídat v krčmách a vinárnách, kde suverénně vévodí společnosti nejen svou výřečností a vtípností, ale vévodí i v pití alkoholu a útratu vždy frajersky za všechny zaplatí. Samozřejmě, že tihle mladíci po nocích ruší noční klid zpěvem-řevem, rámusem a vyvádějí všelijaké psí kusy. Když otec matce vyčítá, že by Františka měla více držet doma, že by měl alespoň občas být v krámu a prodávat, matka ho uklidňuje a milovaného synáčka omlouvá: „Ale taťko, on se teď vyřádí, uvidíš že později v dospělosti z něho bude zdatný obchodník. Že teď utrácí? Ale vždyť my si to můžeme dovolit. František přece celému městu ukazuje, že máme větší bohatství než šlechtici. Ať to vidí, ať puknou závisti, ať vidí, že máme nadbytek, že patříme k elitě, a taková reklama přece není k zahoezení.“

